

HEILURISTA HEILURIIN

Tämä on tarina eräästä merkillisestä miehestä. Miehestä, joka jo pikkupoikana oli päättänyt tulla maailmankuuluksi tiedemieheksi ja josta sitten tosiaan sellainen tulikin. Yksi maailmanhistorian kaikkein suurimmista. Sen miehen nimi oli Galileo Galilei. Ja hän syntyi vuonna 1564 Pisassa.

Niinkuin niin monen suurmiehen kohdalla on sattunut, Galileikin sai varsin suurta vastustusta vanhempiensa taholta elämänuraansa valitessaan. Isä olisi väen väkisin halunnut pojastaan lääkäriä, eikä voinut lainkaan käsittää sitä, että poika ei tuntenut vähäisintäkään kiinnostusta tuota arvossapidettyä ammattia kohtaan vaan mieluummin puuhaili numeroiden ja toinen toistaan merkillisempien kojeiden kanssa. Isän mielestä matematiikka — joskin kenties hauskaa — oli kaikkea muuta kuin sopiva elämäntehtävä. Hän ei kuunaan ottanut uskoakseen, että numeroillakin voisi etevä mies itsensä elättää. Galileo puolestaan halusi olla kuuliainen poika ja yritti aluksi isänsä mieliksi opiskella lääketiedettä, mutta niin kehnolla menestyksellä, että joutui eroamaan yliopistosta.

Aluksi isäukko näytti oikeassa olevankin. Vuodet vierivät ja nuori Galileo vanheni niiden mukana, eikä itsenäisestä toimeentulosta näyttänyt olevan tietoakaan. Kerran toisensa jälkeen isä puhui ja moitti poikaansa, mutta mikään ei tuntunut auttavan. Lääketiede ei miellyttänyt, eikä isänkään ammatti, kangaskauppa kiinnostanut.

Senverran tuo yliopiston kirjoissa olo sentään vaikutti asioiden kulkuun, että Galilei pääsi innostumaan luonnontieteisiin, lähinnä nimenomaan fyysiikkaan. Tämä olikin varsin luonnollista, sillä hän oli synnynnäinen matemaattinen nero, joka piti numeroita ja kaavoja ja laskelmia kaikkea muuta rakkaampina.

Maailmankuva Galilein nuoruuden aikoihin erosi varsin huomattavasti siitä, mikä meillä on. Keski-aika ei ollut suinkaan mitään suurta edistymisen aikaa ihmiskunnan historiassa. Katolinen kirkko oli voimakkaimmillaan, paavi kaikkivaltias ja inkvisitio pelottava. Kirkko oli pahoin kangistunut kaavoihin ja ottanut omakseen ns peripateetikkojen opin, jonka perustaja oli kreikkalainen Aristoteles. Niin suuri maine oli Aristoteleella, että oli suorastaan rikollista edes epäillä hänen oppinsa oikeutta, puhumattakaan, että sitä olisi uskaltanut yrittää todistaa vääräksi. Hän oli kerta kaikkiaan erehtymätön ja sillä oli asia selvä.

Onneksi tieteelle — onnettomuudeksi itselleen — Galileo Galilei sattui olemaan mies, joka ajatteli omilla aivoillaan. Hänen ainoa pyrkimyksensä oli oppia tuntemaan totuus, piti se sitten yhtä tunnustettujen opinkappaleiden kanssa tai ei. Ja oikeastaan koko elämänsä ajan hän saikin pelkkää kiusaa ja vastusta tuosta onnettomasta halustaan.

Yhdeksäntoistavuotiaana Galileo tietoisesti ensimmäisen kerran joutui epäilemään Aristotelesta. Mainittu suuri oppinut herra oli opettanut, että kappaleiden putoamisnopeudet olivat verrannollisia

niiden painoon — toisin sanoen, mitä raskaampi kappale, sitä nopeammin se putosi.

Vuonna 1683 Galilei sattui pistäytymään — uteliaisuudestako vai sattumalta — Pisan tuomio-kirkkoon, missä suoritettiin korjaustöitä. Hänen huomionsa kiintyi korkealta katosta pitkässä vaijerissa riippuvaan kattokruunuun, joka hiljalleen heilui edes takaisin. Hänen aivoissaan syntyi ajatusketju. Joku aika sitten hän oli kokeillut tuon putoamisliikkeen teorian paikkansapitävyyttä pudottelemalla samanmuotoisia, mutta eri painoisia kappaleita Pisan kuulun vinon tornin reunalta, mutta kyllin tarkan ajanmittauskeinoon puutteessa ei voinut todeta mitään ehdottoman varmasti. Heiluva kattokruunu näytti antavan ratkaisun. Siinä hän oli putoamisliike hidastettuna. Valtimonsa lyöntien mukaan Galileo tarkisti kruunun heilunnan ajan. Ja sitten aikansa laskeskeltuaan hän esitti mullistavan teoriansa — ensimmäisensä: Kaikki kappaleet putoavat ilmattomassa tilassa yhtä nopeasti. Tämä oli ennenkuulumatonta. Yhdeksäntoistavuotias nulikka uskalsi väittää, että koko maailman tieteen isä Aristoteles oli ollut väärässä. Ja kaiken lisäksi uskalsi vielä todistaakin sen. Hirtittävä ajatus jyskytti Galilein päässä: Aristoteles oli tässä asiassa ollut väärässä — oliko mahdollista, että hän olisi väärässä eräissä muissakin asioissa? Eikö hän ollutkaan ehdottoman varma auktoriteetti? Liikkuivatko peripateetikot, sen ajan tiedemiehet, pohjalla joka ei ollutkaan varma?

Mitä peripateetikot tämän jälkeen Galileista ajattelivat, on varsin helppo arvata. Hänen mietteensä pantiin pataluhaksi. Ja niinkuin tavallista, peripateetikot arvelivat, että jos he esittivät vastaväitteensä mahdollisimman suurella äänellä, se korvasi puutteelliset todisteet. Ennenpitkää otettiin jo avuksi jopa kirkonkin arvovalta ja yksinkertaisesti väitettiin, että koska kirkko oli hyväksynyt Aristoteleen opit, Galilei siis vastusti kirkkoa ja sikäli oli kerettiläinen pahinta laatua. Ja mitä tämä taas merkitsi, siitä ei ole epäilystä kun muistaa, että Santo Offizia, inkvisitio, pelätty ja armoston oli noihin aikoihin voimakkaimmillaan ja paavi vallitsi ei yksin ihmisten sieluja vaan myös heidän maallista elämäänsä itsevaltiaana rautaisin ottein.

Aika kului. Galilei upposi tieteseensä ja vähitellen saavutti mainetta ei yksinomaan Italiassa, vaan koko maailmassa. Hän oli ahkerassa kirjeenvaihdossa koko sen ajan tieteellisen maailman kanssa, sai vaikutteita ja antoi niitä, keskusteli ja väitteli. Ja matematiikka kukoisti.

Onnettomuudeksi sattui samoihin aikoihin elämään muuan toinenkin matemaattinen nero, nimeltään Kopernikus. Hän oli nimenomaan tähtitieteilijä. Ja koska hän sattui elämään protestanttisessa maassa, Saksassa, hänellä oli huomattavasti suurempi vapaus tieteellisessä työssään. Kopernikus esitti ennenkuulumattoman väitteen: Maa ei ollut kaikkeuden keskus, vaan liikkui auringon

ympäri. Galilei ryhtyi pohtimaan asiaa ja ennenkuin oikein huomasikaan, havaitsi, että Kopernikuksen täytyi olla oikeassa.

Jos peripateettiset tiedemiehet tähän asti olivat panneet lujasti vastaan Galileille, syntyi tällaisesta hävyttömyydestä valtava hälinä. Joku rajahan sentään piti olla häikäilemättömyydelläänkin. Tuollainen väitehän kumosi suurimman osan siitä, mitä oli ehdottomana totuutena pidetty ja opetettu vuosisatoja. Mennä nyt väittämään, että sadat ja tuhannet tiedemiehet olivat puhuneet jonnin joutavia.

Meteli Galilein ympärillä kävi viimein niin valtavaksi, että kirkko puuttui asiaan. Inkvisitiolle tehtiin ilmiantoja ja Galilei — joka muuten vuosien mittaan oli saanut erittäin pahan nivelleinin ja sen lisäksi vielä munuaistaudinkin joutui mo-
neen kertaan suorittamaan vaikean matkan Roomaan. Turhaan hän yritti todistaa, ettei väittänyt kirkon oppeja vastaan. Turhaan todisteli ja ko-
keilla osoitti, että oli oikeassa. Kirkko oli päättänyt, että hän oli väärässä ja sillä oli se asia selvä. Galilei oli toivonut, että hänen entinen ystävänsä — joka aikoinaan oli jopa kirjoittanut oodin hänen ylistyksekseen — nykyisin paaviksi valittu Urbanus VIII ymmärtäisi ja tukisi häntä, mutta toisin kävi. Urbanus oli erittäin kiivas ja äkkipikainen ja jääräpäinen herra, joka ei ottanut kuuleviin korviinsakaan toisten väitteitä. Hän oli asettunut peripateetikkojen puolelle ja pysyi itse-
pintaisesti kiinni Aristoteleen opeissa. Asiat kärjistyivät. Galilei menetti vähä vähältä paavin suosiota, kunnes välit lopulta katkesivat kerrassaan.

Galilei ei voinut tällaista käsittää. Hän oli harras katolilainen ja kirkon uskollinen poika, jonka mieleen ei olisi juolahtanutkaan asettua sitä vastaan kevytmielisesti. Mutta eihän hän voinut sillekään mitään, että tiesi varmasti olevansa oikeassa. Hänen oli tehtävä hirvittävä valinta: Jos hän aikoi pysyä siinä, minkä tiesi totuudeksi, hänen oli osoitettava kirkon olevan väärässä ja saatava ikuiset vihat päällensä — säilyttääkseen kirkon suosion, hänen oli kiellettävä totuus. Se oli pulma, joka sai jo iäkkään tiedemiehen epätoivon par-
taalle. Se olisi saanut nuoremmankin. Hän yritti kierrellä ja kaarrella, kirjoitteli ja todisteli. Mikään ei auttanut. Viimein tuli onnettomuus todenteolla. Galileo komennettiin Roomaan, pelätyn inkvisition eteen vastaamaan väitteistään. Santo Offizia ei ollut menetelmissään kovin turhan tarkka. Todisteet rikkomuksentekijää vastaan otettiin mistä tahansa — pahimmassa tapauksessa kiduttamalla ja sääli oli tuntematon käsite. Tosinhan tämä on jotenkin käsitettävissä, sillä olihan inkvisitio nimenomaan kirkollinen tuomioistuin. Sen ainoana tehtävänä ei suinkaan ollut syntisten sielujen pelastaminen taivaalle vaan ennen kaikkea kirkon arvovallan ja erehtymättömyyden ylläpitäminen. Ja sen sai Galileikin kokea. Hän oli jo sairas ja raihnas vanhus kun inkvisitio havaitsi hänet syylliseksi ker-
rettäisyyteen, pakotti hänet luopumaan opeistaan ja tuomitsi elinkautiseen vankeuteen, joka ei kuitenkaan ollut kovin ankaraa.

Viimeisenä työnään Galilei keksi heilurikellon periaatteen näin palaten siihen, mistä oli alottanutkin. Kuolinvuoteellaan hän sai paavin siunauksen. Vuonna 1642 ummistuivat Galilein sokeiksi

Autolautta

Aikaiselta, peräti aikaiselta näyttää kevät tänä vuonna. Ja jos tätä menoa jatkuu, on meillä pian kesä edessä karpäsineen, lomineen ja matkailijoi-
neen. Tavallista aikaisemmin saavat redarit nyt ajatella vetimiensä kunnostamista.

Portti Suomeen tuntuu edelleen olevan Tukholman—Turun välillä. Jo viime vuonna kuu-
limme, kuinka sillä linjalla oli varustauduttu matkailijoiden varalle aivan uusin hienoin välinein. Otettiinhan silloin näillä vesillä käyttöön entisten lisäksi mm. Sirena ja viimeisin Bore. Kumpikin omalla alallaan aika hummereita. Sirena nielee aallot yhtä puhtaasti kuin Bore autot. Kaikki käy kuin tyhjää vain.

Ei kuitenkaan kannata luulla, että oltaisiin kehityksen huipulla. Päinvastoin. Tänä keväänä tulee linjalle taas uusi tulokas. Scandia. Uusin! Siis pisin, levein, komein, nopein, mukavin. Pelkkiä superlatiiveja koko laiva. Ja kuten luonnollista, autolla saa ajaa perille saakka. Ja perillä pois. Scandiassa ajetaan keulasta sisään ja perästä ulos, tai päinvastoin. Ja jotta innokkaimmat automiehet saataisiin matkan ajaksi ulos autosta, on laivassa baari, elokuvat, sauna jne, kuten nykytyyliin kuuluu. Scandiassa on savupiippukin niin tyylikäs, että se on pituuttaan leveämpi.

Paljon ovat laivat muuttuneet parin viimeisen vuosikymmenen aikana. Mutta tuskin mikään laivan osista on läpikäynyt sellaisen kehityksen kuin savupiippu. Entisajan rehellinen korsteeni oli pitkä putki, josta tuli savua. Nyt. Savupiippuja on pyöreitä, soikeita, vinoja, suoria, viistoja, mutta ei pitkiä. Ne sisältävät hissikoneistoja, hyttejä, näköalalavoja, ravintoloita ja vaikka mitä, mutta ei yleensä savua. Ne voivat olla täysin tyhjiä koristuksia, ja ne voidaan jättää kokonaan pois.

Palataanpa asiaan. Scandiaa ei ole tehty näyttelemään tyylikästä korsteeniaan, vaan kuljetta-
maan autoilijoita. Ja nykyisenä mekanisoituna aikana on autoilijan tärkein osa luonnollisesti auto. Niinpä tuleekin, varsinkin näin autolautan ollessa puheena, mieleen auton ja autokortin hankkiminen. Toisin sanoen: "Uskaltautuminen paperiso-
taan yleiseen virastotyyliin".

Tarvitaan todistuksia, jäljennöksiä, otteita, liitteitä, lausunto sieltä, lausunto täältä. Todistajat todistamaan paperit oikeiksi jne. Yleensä paperit vähintään kolmena kappaleena. Lissenssejä, valokuvia, leimamerkkejä, postimerkkejä. Sitten vain itse anomus vetämään, jollei anomuksen tekijä ole tällöin jo kiusaantunut siinä määrin, että alkaa hakea apua juristilta saadakseen aikaan anomuksen johonkin hermoparantolaan. Tässä tarvitaan vain lääkärin todistukset, lausunnot, jäljennökset jne. Kolmena kappaleena.

Ylläolevan huomioon ottaen onkin kait parasta lähettää puoli tusinaa valtakirjoja esim. Sea-Im-

käyneet silmät viimeiseen uneen hänen kauniissa kodissaan Arcetrissä Firenzen lähellä. Ja maailma jäi pyörimään.

**POHJOISMAINEN
YLEISURHEILUMAAOTTELU 1960**

		Kerr.	Laiv.	Osanott.	Naiset	Miehiä	Pisteet
1.	Tanska	4.5	36	1.077	6	1.071	1.900.624
2.	Norja	—	89	1.527	48	1.479	1.062.339
3.	Ruotsi	1.2	58	1.207	7	1.200	931.074
4.	Suomi	3.0	25	520	28	492	859.002

**PARHAAT LAJEITTAIN
4-ottelu**

Miehet:

1.	Åge Sagmo	Norja	2.741 pist. (PE)
6.	Keijo Hollström	Suomi	2.165 pist.
10.	Kauko Salonen	Suomi	2.047 „

Naiset:

1.	Marie Rasmussen	Tanska	2.781 „
----	-----------------	--------	---------

100 m.

Miehet:

1.	Sven O Samuelsson	Ruotsi	11,4 sek.
----	-------------------	--------	-----------

Kuula

Miehet:

1.	Lars E. Ekström	Ruotsi	13.44 m.
2.	Keijo Hollström	Suomi	13.28 „
7.	Pauli Lehto	Suomi	12.38 „
8.	Jussi Hirvonen	Suomi	12.30 „
9.	Matti Rainikka	Suomi	12.20 „
10.	Harry Johnsen	Norja	12.15 „

Pituus

Miehet:

1.	Leif Glas	Ruotsi	6.90 m. (PE)
9.	Keijo Hollström	Suomi	5.90 „

Korkeus

Miehet:

1.	Åge Sagmo	Norja	1.83 m. (PE)
10.	Keijo Hollström	Suomi	1.62 m.
ja	Jouko Jokinen	Suomi	1.62 „

4 × 100 m

1.	M/S G. D. Kennedy	Ruotsi	46.5 sek. (PE)
4.	J/S Murtaja	Suomi	50.8 sek.
7.	M/S Finnbirch	Suomi	53.0 „

MERIMIESURHEILU

Jalkapallo

Maailmansarja

1.	Havsul	No-N	8 8 0 0	54.5	16+11	27 p
----	--------	------	---------	------	-------	------

portille, ja antaa sen huolehtia ainakin autopuolesta. Se on luultavasti ainoa keino, jos haluaa säilyttää sen verran hermojaan jäljellä, että pysyy sitten ajamaan uudella autollaan Scandian keulasta sisään. Luonnollisesti silloin, kun keula on avattuna. Ja kun sitten on päässyt autoineen laivaan, on rentoutumisella ja laivan ihanuuksista nauttimisella oltava vissit rajansa. Olisihan sentään kamalaa, jos perille päästäessä ei pystyisikään ajamaan sillä vaivalla hankitulla autollaan maihin. Menettäisihän matka siinä tapauksessa ainakin puolet koko komeudestaan.

Fnr

2.	G. D. Kennedy	Ru-Sv	8 8 0 0	57.6	16+10	26 p
3.	Simba	Ta-D	8 7 1 0	54.4	15+9,5	24,5 p
4.	Astrid	Ru-Sv	7 5 1 1	30.12	11+13	24 p
5.	Janega	No-N	8 8 0 0	40.6	16+7	23 p
6.	Blank Eagle	No-N	8 7 1 0	48.12	15+7,5	22,5 p
7.	Fern- spring	No-N	7 6 1 0	34.4	13+9	22 p
8.	Moldan- ger	No-N	8 6 2 0	28.7	14+8	22 p
9.	Bali	Ru-Sv	7 6 1 0	27.2	13+8,5	21,5 p

Yleisurheilumaaottelu

Suomen parhaat lajeittain

100 m

1.	H. A. Nordqvist	Hamnö	11,9 sek.
----	-----------------	-------	-----------

(Muut lajit; ks. Pohjoismaisen ottelun luetteloa)

4 × 100 m

1.	Murtaja	50,8 sek.
(M. Aartola, P. Merikallio, A. Hämäläinen, R. Lindqvist)		
2.	Finnbirch	53,0 sek.
(E. Mäkelä, E. Weckström, P. Vikberg, A. Manninen)		
3.	Finnmerchant	54,4 sek.
(M. Ikonen, E. Eiskonen, P. Inkinen, P. Teerikorpi)		

Kotimaiset pistelaivat

1. Finnbirch 34.208 p; 2. Ivalo 26.666 p; 3. Pohjanmaa 22.476 p; 4. Ramsö 19.633 p; 5. Finnmerchant 18.135 p; 6. Hamnö 17.404 p; 7. Norma 15.109 p; 8. Finlandia 13.129 p; 9. Virgo 12.694 p; 10. Finnsailor 12.545 p; 11. Ariadne 12.175 p; 12. Avony 10.817 p; 13. Finnboard 9.453 p.

Uinti

4 × 50 m:n viesti

1.	Finnboard	2.38,8 min.
(A. Halle, V. Kuortti, A. Mustonen, M. Nyman)		
2.	Suomen Neito	2.39,2 min.
(K. Salonen, S. Rouhiainen, K. Muhonen, O. Lindestam)		
3.	Finnsailor	2.41,0 min.
(J. Arvila, H. Heino, R. Meriö, O. Pihlajaranta)		

%-uinti

1.	Finnsailor	86.0 %
2.	Finnbirch	56.5 %
3.	Finnboard	13.5 %

SHOY:n palkinnon pisteet

1. Ivalo 509 p; 2. Pohjanmaa 177 p; 3. Virgo 175 p; 4. Finlandia 106 p; 5. Ariadne 87 p; 6. Norma 68 p; 7. Saimaa 44 p; 8. Ostrobotnia 41 p; 9. Vega 40 p; 10. Aldebaran 31 p.

AL:n palkinnon pisteet

1. Atlanta 33 p; 2. Asynja 22 p; 3. Actinia 11 p ja Herakles 11 p.

Helsingissä, helmikuun 15 p:nä 1961.

Kauppalaivaston Urheilutoimikunta

MERENKULUN UUTISKATSAUKSISTA

Uusi Suomi 14. 3. 1961:

Etelärannikon väylien

laaja parannussuunnitelma valmiina

Merenkulkuhallituksella on laaja etelärannikon pääväylien parantamis- ja syventämssuunnitelma,

PERHE-ELÄKE MERENKULKIJOILLE

Kun merimieseläkelaki astui voimaan v. 1956, järjestettiin sen avulla ulkomaanliikenteen palveluksessa oleville merenkulkijoille eläketurva vanhuuden ja työkyvyttömyyden varalta. Järjestelmän voimassaoloaikana on **vanhuuseläke** myönnetty noin 150 henkilölle ja **työkyvyttömyyseläke** n. 200 henkilölle. Eläkkeitä ja muita etuja on maksettu yhteensä melkein 100 milj. markkaa. Eläkkeiden suuruus kasvaa sitä mukaa kuin maksukuukausia kertyy, ja tällä hetkellä ovat suurimmat eläkkeet kansipäällystään kuuluvalla n. 43.500 mk/kk, konepäällystään kuuluvalla n. 32.000 mk/kk, radiosähkötäjälle n. 20.000 mk/kk ja miehistöön kuuluvalla n. 17.000 mk/kk.

Kun eläkelaki säädettiin, jätettiin varovaisuussyistä **perhe-eläke** pois, koska puutteellisten tilastotietojen takia ei voitu saada muuta kuin likimääräinen käsitys eläkejärjestelmän kustannuksista. Kassan toiminta-aikana suoritettut laajat tilastolliset tutkimukset osoittavat nyttemmin, että **maksuja korottamatta** voidaan eläkejärjestelmään liittää suppeahko perhe-eläke. Tämän johdosta laati merimieseläkekassan hallitus ehdotuksen perhe-eläkkeeksi, joka jätettiin keväällä 1960 viranomaisille. Eduskunnalle annettiin syksyllä 1960 esitys merimieseläkelain muuttamiseksi ja merenkulun järjestöjen käytyä tämän vuoden alussa keskustelussa kysymyksestä eduskunnan työväenasiainvaliokunnan jäsenten kanssa, on asia edistynyt niin pitkälle, että aivan äskettäin lainmuutos vahvistettiin.

Perhe-eläkkeeseen oikeutettujen piiri tulee käsittämään ne henkilöt, joiden voidaan katsoa olevan eniten turvan tarpeessa, nimittäin puolison ja alle 18-vuotiaat lapset. Jos leski kuitenkin on lapseton, työkykyinen ja alle 35-vuotias, ei eläkettä

hänelle suoriteta. Kuolleen naispuolisen merenkulkijan aviomiehelle suoritetaan eläkettä vain, jos mies on työkyvytön ja vaimo on häntä elättänyt. Jos avioliitto on solmittu edunjättäjän (= vainajan) täytettyä 55 vuotta tai jos hän oli jo avioliittoa solmittaessa työkyvytön, ei eläkettä suoriteta. Todettakoon selvyiden vuoksi, että esim. vanhemmat eivät ole eläkkeeseen oikeutettuja.

Jos eläkettä saava leski solmii uuden avioliiton, menettää hän oikeutensa eläkkeeseen, mutta saa korvauksena kahden vuoden eläkkeen yhdellä kertaa. Lasten eläke jatkuu äidin avioliitosta huolimatta entisellään.

Leski saa eläkkeenä 40 % siitä eläkkeestä, minkä vainaja sai tai olisi ollut oikeutettu saamaan kuolinhetkellään. Lapsi saa 20 % vastaavasta eläkkeestä, paitsi jos lapsi on täysorpo, saa hän 40 %. Eläkkeet eivät saa yhteensä nousta suuremmaksi kuin se eläke, mihin vainaja olisi ollut kuollessaan oikeutettu, joten enimmäismäärä on 50 % lasketusta keskikuukausipalkasta (= peruspalkka ja ikälisät). Esimerkki: Jos miehen keskikuukausipalkka olisi ollut 60.000 mk/kk ja hän olisi ollut oikeutettu 50 % eläkkeeseen, saa vaimo perhe-eläkettä 12.000 mk/kk ja kukin lapsi 6.000 mk/kk, kuitenkin enintään 30.000 mk/kk, mihin määrään vaimo ja kolme lasta siis pääsisivät.

Eläkettä suoritetaan sellaisen henkilön, joka on kuollut merimiestoimessa tai kuuden kuukauden kuluttua sen päättymisestä sellaiseen sairauteen, vikaan tai vammaan, jonka henkilö on saanut merimiestoimessa olon aikana. Edelleen suoritetaan eläkettä sellaisen henkilön jälkeen, joka on ollut oikeutettu saamaan vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä. Jos vainajan omaisille ei voida suorittaa perhe-eläkettä, ovat he oikeutettuja saamaan hänen itse suorittamiaan maksuja vastaavan perhe-

lausui merenkulkuhallituksen pääjohtaja, kontra-amiraali Eero Rahola esitelmöidessään maanantaina Kymenlaakson kauppakamarin järjestämässä tilaisuudessa etelärannikkomme pääväylistä, niiden puutteellisuuksista ja parantamismahdollisuuksista.

Selostettuaan ensin laivaväylille asetettavia vaatimuksia esitelmöitsijä selitti, että merenkulkuhallituksen tarkoituksena on lähivuosina syventää Utön—Naantalin—Turun—Pansion väylä nykyisestä 9 metristä 10 metriin, Porkkalasta on suunnitteilla 10 metrin väylä Inkoon Fagervikiin ja 9 m:n väylä Båtvikiin. Porkkalasta Helsinkiin johtava saaristoväylä on tarkoitus lähivuosina saada 9 m:n väyläksi nykyisen 7,9 m:n sijasta. Pääväylä etelästä Helsinkiin taas 10 m:n väyläksi nykyisen 9,6 m:n asemesta.

Suojainen 7,3 m:n syvyinen väylä saataisiin myös Turun saariston ja Porkkalan välille, jos ruoppaukseen ja louhimiseen saataisiin vähän yli 200 milj. mk. Merenkulkuhallituksessa on myös alustavasti nykyisten mittauksen perusteella tutkittu mahdollisuuksia aikaansaada Helsingistä Kotkaan ja Haminaan 8 m:n saaristoväylä nykyisen 7,3 m:n väylän tilalle, mutta havaittu sen vaativan lukuisia ruoppauksia väylän eri kohdissa. Tutkimuksia olisi joka tapauksessa jatkettava.

Pääjohtaja Rahola piti Orrengrundin väylää suhteellisen helppona ja laski useimmat täällä sattuneet onnettomuudet huolimattoman meren-

kulun ja etenkin vaillinaisen kompassin käytön tilille. Sisääntuloa väylälle tulee vielä nykyisestään helpottamaan Orrengrundiin tänä vuonna valmistuva radiomajakka. Loviisan Orrengrundista johtavalle yöllä huonon näkyvyyden omaavalle ja talvisaikana vaikeasti kuljettavalle väylälle on suunniteltu rakennettavaksi kaksi kasuuniloistoa. Kotkan kaupungin pyynnöstä on alustavasti tutkittu 10 m:n väylän rakentamismahdollisuuksia mereltä Lupin itäpuolitse ja Rankin länsipuolitse Kotkaan saakka.

Päästäkseni suoraan kosketukseen suomalaisten merenkulkijoiden kanssa olen viimeisiä katsauksiani lähettänyt kaikille suomalaisille merimieslähetyksasemille sekä 36:een Skandinavian maiden kaukomailla olevalle Merimieslähetyksasemalle, joista useimmat ovat ilmoittaneet kiitollisuudella ne vastaanottaneensa ja edelleen jakaneensa.

Vastapalveluksena pyydän lähettämään maisemakortteja ym. vastaavaa eri maita esittelevää aineistoa maantieteen opetuksessa käytettäväksi koulusani.

Saadaksenne katsauksen suoraan laivalle, älkää unohtako mainita osoitettanne, jolla se voidaan lähettää varustamon kautta.

Rehtori Weikko P. Koskela
Väinämöisenk. 22, Kajaani

SR:n TOIMINTAA JA TIEDOITUKSIA

1. 2.—31. 3. 1961

Liiton hallituksen kokouksia on pidetty helmikuun 10 ja 28 päivänä.

Helmikuun 14 päivänä 1961 kävivät merenkulkijajärjestöjen edustajat Eduskunnan työväenasiainvaliokunnan jäsenten luona kiirehtimässä merimieseläkelakiin liittyvän perhe-eläkelain käsittelyä. Lakiesitys luvattiin käsitellä valiokunnassa ensitilassa ja laki on tullutkin jo hyväksytyksi Eduskunnassa. Tarkempi selostus perhe-eläkelaista on julkaistu toisaalla tässä numerossa.

Helmikuun 22 päivänä jatkettiin Merenkulkuhallituksessa neuvotteluja jäänmurtajien radiosähköttäjien palkoista ja toimirahoista. Neuvotteluissa jätti liitto Merenkulkuhallitukselle kirjallisen ehdotuksen perusteluineen jäänmurtajien radiosähköttäjien palkkauksen järjestämiseksi siten, että I radiosähköttäjä tulisi 21 ja II radiosähköttäjä 20 palkkausluokkaan ja että toimirahaksi tulisi molemmissa ryhmissä 550 mk päivässä. Merenkulkuhallitus puolestaan katsoi voivansa ehdottaa palkkausluokiksi 20 ja 19 ja toimirahoiksi vastaavasti 400 ja 350 mk.

Maaliskuun 7 päivänä 1961 pidettiin posti- ja lennätinhallituksen ja liiton väliset neuvottelut plh:n vuoden 1962 menoarvioesitykseen otettavista, radiosähköttäjien virkoja koskevista muotosehdotuksista. Posti- ja lennätinhallitus hyväksyi puolestaan seuraavat liiton ehdotukset:

vakinaistetaan 1 radioasemanhoitaja 2 pl (Mariehamn), 1 radiosähköttäjä 1 pl (Mariehamn), 6 radiosähköttäjää 2 pl (Mariehamn, Hanko, Vaasa); **muutokset vakinaisten kohdalla** 6 radiosähköttäjän 1 pl virkaa muutetaan viestinhohtajan viroiksi (Helsinki 3, Kotka, Hanko ja Vaasa) ja 2 radiosähköttäjän 2 pl virkaa muutetaan viestinhohtajan viroiksi (Helsinki, Mariehamn);

muutokset ylimääräisten kohdalla 1 ylim. teknikon 1 pl toimi (19 pl) muutetaan radiosähköttäjän 2 pl toimeksi;

uudet tilapäiset 8 radiosähköttäjää 2 pl (yövuorojen harventamiseen Helsinki 4, Kotka, Hanko, Mariehamn ja Vaasa).

Maaliskuun 14 päivänä oli Eduskunnassa 3. käsittelyssä erityöaikalaki johon sisältyy 45 tunnin työviikko ja tuli laki tällöin lopullisesti hyväksytyksi. Työehtosopimuksen perusteella on vas-

eläkkeen (vapaakirjaeläke), joka luonnollisesti on paljon pienempi kuin varsinainen perhe-eläke.

Lisäksi laissa on joukko yksityiskohtaisia määräyksiä, jotka koskettelevat mm. ottolapsen ja aviottoman lapsen oikeutta eläkkeeseen. Lainmuutoksella on myös poistettu eräitä epäkohtia, jotka johtuivat kansaneläkelakiin merimieseläkelain säätämisen jälkeen tehdyistä muutoksista sekä parannettu sellaisen työkyvyttömyyseläkkeensaajan asemaa, joka samalla saa korvausta tapaturmavakuutuslain nojalla. Lain mukaan ei perhe-eläkettä myönnetä taannehtivasti, joten sitä sovelletaan vain sellaisissa tapauksissa, jolloin merenkulkija on kuollut lain voimaantulon jälkeen.

Vaikka perhe-eläkkeeseen oikeutettujen piiri on jäänyt melko suppeaksi ja eläkkeen määrä pieneksi, on perhe-eläkejärjestelmää kuitenkin pidettävä oleellisena parannuksena merenkulkijoiden sosiaalisiin etuihin.

taavia säännöksiä noudatettu jo 1. 7. 1960 lukien.

Aero Oy:n lentosähköttäjiä koskeva työehtosopimus allekirjoitettiin Aero Oy:n ja liiton välillä maaliskuun 15 päivänä 1961. Sopimus on voimassa vuoden 1962 loppuun saakka. Sopimuksen mukaan nousivat palkat 4.3 %:lla ja vuoden 1962 alusta tulee palkkoihin 3.5 % korotus. Neuvottelut nyt allekirjoitetusta sopimuksesta käytiin Liiketyöntantajain Keskusliitto r.y:n kanssa.

Maaliskuun 20—24 päivänä pidettiin Helsingissä Säätytalolla Ulkoasiainministeriön järjestämä konsulikokous, jonne oli saapunut Suomen ulkomaanedustustoista yksitoista konsuliasioita hoitavaa virkamiestä. Tilaisuuteen oli kutsuttu myös merenkulkijajärjestöjen ja laivanvarustajien edustajat. Eri päivinä pidettiin seuraavat alustukset ja esitelmät, joiden johdosta käytiin myös keskusteluja: "Merimieskäsité", merenkulkuneuvos Niklander. "Meriselitys", merenkulkuneuvos Relander. "Pohjoismaiset sosiaaliturvasopimukset", hallitussihteeri Aune Mäkinen-Ollinen. "Merimiehiä koskevat kansainväliset erityissopimukset", hallitussihteeri Veikko Kanerva ja "Passiasiat ja esteettömyys-todistukset", passitoimiston johtaja Jouko Vartiainen.

Helsinki, 31. 3. 1961

Tj.

TYÖ JA TERVEYS

Työ ja terveys, siinä kaksi tärkeätä elämän tekijää. Kun erikoisesti on kysymys merenkulkijain terveydestä, silloin pysähtykäämme Työterveyslaitoksen julkaisuun 9/1960. Tuo julkaisu sisältää kaiken olennaisen merenkulkijain työterveydestä.

Julkaisua kuvaa parhaiten ja lyhyimmin sen sisällysluettelo:

- Nykyiset merimiesten terveydenhuoltoa koskevat säännökset;
- Kansainvälinen yhteistyö merimiesten terveydenhoitoon liittyvissä asioissa;
- ILO ja merimiesten terveydenhoito;
- Työntantajain näkökohtia terveydenhuollossa;
- Työntekijäin näkökohtia terveydenhuollossa;
- Sjöfolkets hälsovård i andra nordiska länder;
- Työterveyslaitos merimiesten terveydenhuollon apuna;
- Merimiesten terveydenhoito;
- Diverse om sjöfolkets hälsovård;
- Merimiesten terveydenhoito Kööpenhaminassa, Göteborgissa ja Osllossa;
- Merimiehiä koskevat lait ja säännökset (luettelo);
- Merenkulkuhallituksen ohjeet merimiehen lääkärintarkastuksen toimittamisesta;
- Merenkulkuhallituksen päätös merimieslääkäreistä;
- Merimiesten terveydenhoitoa käsittelevää kirjallisuutta;
- Epävirallinen lääkeaineluettelo käyttöohjeineen laiva-apteekkia varten.

Tämä julkaisu nimeltä Merimiesten terveydenhuolto maksaa 300 markkaa ja saa sitä tilata osoitteella Työterveyslaitos, Haartmanink. 1 Helsinki-Töölö.

MERENKULKIJOILLE JA VARUSTAJILLE

Jo pitemmän aikaa on voitu todeta, että Suomessakin pitäisi olla merenkulkijain henkistä ja fyysillistä huoltoa vaaliva elin, samaan tapaan kuin muissakin pohjoismaissa. Siellä kauppalaivastojen huoltoneuvostot ovat tehneet arvokasta työtä jo runsaat kymmenen vuotta. Moni suomalainen merenkulkija tuntee pohjoismaisen huolto- ja viihdytystoiminnan ja on hyötynyt siitä.

Erinäisistä syistä on tällaisen elimen perustaminen meillä lykkääntynyt tähän asti. Nyt ovat merenkulun työnantaja- ja työntekijäjärjestöt muiden asiasta kiinnostuneiden kanssa 1. 9. 1960 perustaneet KAUPPALAIVASTON HUOLTONEUVOSTO — HANDELSFLOTTANS VÄLFÄRDSRÅD r.y. nimisen yhdistyksen. Sosiaaliministeriö, Suomen Laivanvarustajain Yhdistys, Utrikessjöfartens Arbetsgivareförening, Suomen Merimies-Unioni, Suomen Radiosähkötajaliitto, Suomen Konepäällystöliitto, Suomen Laivanpäällystöliitto, Suomen Merimieslähetykseura ja Suomen Merimieskotisäätiö ovat kukin edustettuna huoltoneuvoston hallituksessa. Puheenjohtajana toimii hallitussihteeri Veikko Kanerva sosiaaliministeriöstä ja varapuheenjohtajana Niilo Wälläri Suomen Merimies-Uniosta.

TOIMIPAikkojen vaihdokset LAIVOISSA

AJALLA 1. 2. 61—31. 3. 61

22. 1. 61	Marjamäki, Martti	m/s Finnkraft
23. 1. 61	Ojala, Heikki	s/s Pomo
23. 1. 61	Carlsen, Kai	m/s Kaipola
25. 1. 61	Koponen, Arvo	m/s Iniö
28. 1. 61	Kalmi, Sulo	m/s Nunnalahti
30. 1. 61	Sihvo, Aarne	m/s Orion
3. 2. 61	Suokas, Sakari	m/s Myllykoski
5. 2. 61	Hovikoski, Pekka	s/s Bore
9. 2. 61	Härkönen, Matti	m/s Hektos
9. 2. 61	Jansson, Bjarne	m/s Bonny
10. 2. 61	Ekström, Lennart	J.m. Voima
12. 2. 61	Penttinen, Eero	m/s Wirakel
14. 2. 61	Siili, Pasi	m/s Aurora
16. 2. 61	Mäkelä, Ahti A.	m/s Pensa
17. 2. 61	Kettunen, Raimo	s/s Rissa
18. 2. 61	Tuominen, Reino	s/s Patria
19. 2. 61	Talvenheimo, Pentti	s/s Bore V
24. 2. 61	Kotoharju, Jorma	s/s Finnmaster
27. 2. 61	Mononen, Helmer	m/s Esso Fennia
27. 2. 61	Mikkola, Olavi	m/s Mylle

Vapaina 28. 2. 61 Antti Lahti, Helmer Mononen, Aarno Ahlgren, Runar v Zansen, Ulf Fagerström, Matti Lindroos ja Kalevi Attila.

5. 3. 61	Viljamaa, Veikko	m/s Nunnalahti
8. 3. 61	Lindroos, Matti	s/s Ansio
10. 3. 61	Uusitalo, Erik	s/s Kristina
10. 3. 61	Laine, Into	s/s Bore
14. 3. 61	Moilanen, Esko	s/s Myllykoski
17. 3. 61	Mononen, Eino	m/s Wasaborg
20. 3. 61	Kaislaniemi, Pekka	m/s Wirakel
22. 3. 61	Nurminen, Esko	s/s Finnmaster
25. 3. 61	Sihvonen, Ismo	s/s Walma

Vapaina 31. 3. 61 Runar v Zansen, Guy Ekman, Onni Karvinen, Eero Penttinen, Sulo Kalmi ja Maija Pakarinen.

Kaikki suomalaisilla kauppa-aluksilla palvelevat merenkulkijat tulevat osallisiksi toiminnastamme. Rahoitus on järjestetty siten, että saamme valtiolta vuotuisen määrärahan ja varustajien maksamista lästimaksuista suunnilleen puolet, loppuosan mennessä meripelastustoiminnan hyväksi. Kun on erilaisia järjestöjä ja säätiöitä, jotka jakavat avustuksia urheilu-, opinto- ja viihdytystarkoituksiin niin toivomme saavamme niistä osuutemme.

Tarkoituksemme on edistää ja kannustaa urheilu-, opinto- ja viihdytystoimintaa ulkomaanliikenteen merenkulkijoitten parissa hankkimalla ja toimittamalla näihin tarkoituksiin tarvittavaa aineistoa.

Urheilutoiminta jatkaa entistä latuaan, sillä Kauppalaivaston Urheilutoimikunta on sulautunut toimintaamme. Kaikille tuttu Juhana Tiiri hoitaa tätä tehtävää tottuneesti. Kotkassa jatkaa Erkki Söderholm urheiluohjaajan tointaan, sillä erotuksella, että hän nyt edustaa huoltoneuvostoa.

Opintojaostoa hoitaa toiminnanjohtaja Eric Ahrenberg. Tällä alalla välitämme eri alojen kirjokursseja ja kirjallisuutta. Merellä ollessa on aikaa myös opiskeluun, joten tilauksesta toimitamme haluamanne kurssin pikimmiten.

Suomen Merimies-Unioni on hyvántahtoisesti luovuttanut **laivakirjastot** huoltoneuvostolle. Nykyinen kirjakaappien määrä ei ole vielä riittävä, joten pyrimmekin lisäämään niitä tarpeen tyydyttämiseksi. Koetamme pitää ne samalla korkealla tasolla kuin ennenkin, hankkimalla uusia teoksia heti niiden ilmestyttyä.

Olemme kiinnostuksella tutkineet naapurimaissa toimivaa **ääninauhapalvelua**. Yleisradion kahden viikon ohjelmasta äänitetään kaksi tuntia kestävä ohjelma nauhoille, joita toimitetaan niitä tilaaville aluksille. Tällä tapaa saadaan vuodessa 26 kela, joissa on poimintoja radion jokapäiväisestä ohjelmasta. Mekin pyrimme vastaavanlaiseen toimintaan. Tämä edellyttää tietenkin, että aluksilla on magnetofoneja käytettävissä. Magnetofonien hankinnassa on otettava huomioon, että ne ovat laatu-merkkiä ja että niiden edustus on kansainvälinen. Me pystymme toimittamaan tällaisia koneita alenuksella, kunhan vain aluksilla voidaan ratkaista kysymys rahoittamisesta. Siinä on pyrittävä kussakin tapauksessa löytämään eri osapuolia tyydyttävä muoto.

Elokuvapalvelu on myös mielenkiintoinen ala, jonka toivomme saavamme käyntiin. Tässä on kuitenkin aloitettava varovaisesti, sillä sen kehittämiseen tarvitaan runsaasti varoja. Filmivuokrat ovat korkeat, puhumattakaan projektorin hankinnasta. Kunnon elokuvakone tulee maksamaan filmikankaineen lähes 300.000 markkaa. Emme kuitenkaan jätä ajatusta, vaan tutkimme tarkoin kaikki mahdollisuudet ja toimimme sen mukaan.

Valokuvaaminen on hyvin yleinen harrastus merenkulkijoittemme parissa eikä kovin kallis huviksi sellaisenaan. Meriaiheisia kuvia on harvoin yleisissä valokuvauskilpailuissa, mutta milloin niitä on ollut, ovat ne saaneet osakseen suurta kiinnostusta. Tässä olisi meillä tilaisuus esittää suurelle yleisölle työolosuhteitamme kuvin. Järjestämme, läheisessä yhteistyössä Meren Kameroitten kanssa, yleisiä valokuvauskilpailuja ja lähetämme niistä parhaimmat kuvat edelleen suurempiin kilpailuihin. Tieto-

VIEWS OF THE CONTENTS OF THIS ISSUE

— The family pension bill, which relates to the law on seafarers' pensions, was passed in the parliament recently. The law on seafarers' pensions has been effective in Finland since the year 1956. This law has guaranteed to many seafarers trouble-free years after retirement and in case of inability to carry on work. The new law on seafarers' family pensions does not involve any increase in the amount of contributions the seafarers have to make. Therefore its field of application is still rather limited. Experience will show to what extent contributions should be increased in order that the amount of pension could be increased and the field of application widened.

— A bill on seafarers' workingtime has also been approved recently. This new law contains among other things, the regulation for a 45-hour week for the seafarers. The stipulations of the new law have been applied since July 1st, 1960.

— An association called "Kauppalaivaston Huoltoneuvosto — Handelsflottans Valfärdsråd

r.y." (Welfare Council of the Merchant Navy) was established with the support of Government authorities by the organizations of the shipowners and seafarers last autumn. The aim of this association is to foster physical and intellectual welfare of the seafarers.

— Next year the Decca-chain will be extended to include the Gulf of Bothnia. This extension has been dealt with in various articles on the matter. Finland will also participate in the construction of this extension. The new installations will undoubtedly mean a very remarkable improvement in the safety of navigation in Gulf of Bothnia.

— At the end of last month the tonnage of SHOY (Finnish Steamship Co.) reached the limit of 100.000 gross tons when the company purchased m/s Titania.

— Similarly at the end of last month the first vessel after the winter called the port of Oulu. This is due to the fact that this winter has been exceptionally warm in Finland. Normally the ports of Oulu and Kemi open to navigation only at the end of April or in early May.

— Mr. Allan Relander, seafaring counselor at the Board of Navigation celebrated his 60th anniversary in the beginning of this month.

— The membership register of the Union will appear from print probably during next June or July.

laarin täydentämiseksi pidämme valokuvauskursseja ja tilaisuuden tullen iltaluentoja aluksilla asian-
tuntijoiden johdolla.

Viihdytysiltoja järjestämme eri satamissa niin usein kuin mahdollista. Pääasiallisesti koetamme näissä tilaisuuksissa tulla toimeen omin voimin, onhan aluksilla eri alojen esiintyjä, mutta ulkopuolista avustusta käytämme tietenkin silloin tällöin.

Jotta saisimme koko koneiston pyörimään kikkomasti, on meidän toimittava yhdessä, yhteisen

hyvän puolesta. Onhan viihtyminen aluksilla tärkeä seikka. Huoltoneuvosto on perustettu palvelemaan Teitä. Pyydämme Teitä lausumaan mielipiteenne edellä esitetystä toimintasuunnitelmasta ja tekemään sitä koskevia ehdotuksia. Aikaa pyrimme varaamaan kaikkien kirjeiden ja kyselyjen vastaamiseen. Osoitteemme on: Helsinki, Dagmarinkatu 7 B 40, ja puhelinnumero 490 713.

Helsinki, helmikuussa 1961

Kauppalaivaston Huoltoneuvosto

Suomen Radiosähkötäjäliitto r.y.

Postiosoite: Hietalahdenranta 15 E 1, Helsinki
Sähköosoite: Radioliitto, Helsinki
Puh. 622 830 Postisiirtotili: 7590

Toiminnanjohtaja ja taloudenhoitaja:

Erkki Koivisto
Valkjärventie 15 Laajalahti, puh. 461 447

Puheenjohtaja:

Tarmo Nuotio
Myllykallio 2 E 29., Helsinki, puh. 672 900

Varapuheenjohtaja:

A. Sinkkonen

Hallituksen jäsenet:

A. Helin, E. Koivisto, E. Tanskanen

Hallituksen varajäsenet:

E. Hallamaa, J. Piispanen, V. Jyvä,
P. Mervi, I. Päivärinne

"Radiosähkötäjä"

Vastaava toimittaja ja ilmoitushankkija:

A. Sinkkonen, Laajalahti, Suotorpantie 13,
puh. 40 57 03; toim. 61 201—186

Ilmoitushinnat v. 1961

	kerta-	vuosi-il-
	ilmoitus	moittajille
Etusivu ja 1/1-sivu	10.000:—	annetaan
1/2-sivu	6.000:—	10 %:n
1/4-sivu	3.500:—	alennus
1/8-sivu	2.000:—	
Jäsenten "Osta pois"	400:—	

Ilmoitusten oltava toimituksen käytettävissä 2 viikkoa ennen kunkin numeron ilmestymistä eli tammi-, maalisk., touko-, heinä-, syys- ja marraskuun loppuun mennessä.

Tilaushinta mk 800:— vuodelta; irtonumero 150:—